บทที่ 5
อภิปรายผลการวิจัย

ขยะมูลฝอยชุมชนเป็นสิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและการบริโภคของมนุษย์ ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและการขาดการจัดการอย่างมีระบบก่อให้เกิดปัญหาอย่างมาก ปัญหาจากขยะชุมชนนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นพร้อมๆ กับการขยายตัวของเมืองและประชากร ในอดีตขยะมีปริมาณไม่มากนัก และส่วนใหญ่เป็นวัสดุธรรมชาติจึงใช้วิธีการจัดการโดยวิธีกองทิ้งหรือฝังกลบ ซึ่งเป็นวิธีการจัดการที่ไม่ถูกสุขลักษณะ แต่ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เพิ่มความสะดวกสบายในการบริโภค ทำให้ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นแล้วขยะชุมชนยังมีองค์ประกอบที่ซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียตามมา คือ ของเสียที่ผลิตออกมาไม่สามารถกำจัดได้ง่ายโดยวิธีการย่อยสลายทางธรรมชาติ เป็นสาเหตุทำให้เกิดแหล่งเพราะพันธุ์เชื้อโรคและพาหะนำโรคต่างๆ เช่น แมลงวัน หนู ฯลฯ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในหลายๆ ด้าน เช่น กลิ่นเหม็น การปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำใต้ดิน ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพอนามัย รวมไปถึงการทำลายทัศนียภาพของบริเวณโดยรอบ จากผลเสียดังกล่าวที่ผ่านมา จึงมีความพยายามดำเนินการเพื่อจัดการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในปัจจุบันการกำจัดมูลฝอยในประเทศไทยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล คิดเป็นร้อยละ 36 ของขยะทั่วประเทศไทย ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 64 จะกำจัดโดยการกองทิ้ง หรือการเผากลางแจ้ง ซึ่งเป็นวิธีการกำจัดที่ไม่ถูกต้อง วิธีการดังกล่าวสามารถดำเนินการได้โดยง่าย แต่ก่อให้เกิดปัญหาตามมา คือ สามารถกำจัดเชื้อโรคได้เพียงเล็กน้อย และยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งวิธีดังกล่าวใช้เนื้อที่ค่อนข้างมาก และทำให้เกิดปัญหากับชุมชนบริเวณใกล้เคียง จากปัญหาดังกล่าวจึงนำไปสู่การใช้เทคโนโลยีการกำจัดมูลฝอยแบบบูรณาการ ที่สามารถนำพลังงานที่เป็นผลพลอยได้จากกระบวนการกำจัดมูลฝอยมาใช้ประโยชน์มากขึ้น เช่น นำพลังงานที่ได้มาใช้ในการผลิตพลังงานไฟฟ้า เป็นต้น ซึ่งการกำจัดมูลฝอยแบบบูรณาการนี้ จะสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงพลังงานที่ได้กำหนดเป้าหมายในแผนพัฒนาพลังงานทดแทน 15 ปี (พ.ศ. 2551-2565) โดยวางเป้าหมายไว้ว่าจะผลิตพลังงานไฟฟ้าจากขยะมูลฝอยให้ได้ถึง 160 เมกะวัตต์ ในปี พ.ศ. 2565 ซึ่งตามแผนดังกล่าวได้มีการประเมินศักยภาพการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากขยะมูลฝอยไว้สูงถึง 400 เมกะวัตต์

จากผลการวิจัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม้เค็ดมีปริมาณขยะมูลฝอยที่สามารถเก็บรวบรวมได้ทั้งสิ้น 2.5 ตันต่อวัน ซึ่งเป็นปริมาณขยะมูลฝอยที่มีจำนวนไม่มากนัก ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรเป็นเทคโนโลยีที่มีค่าลงทุนไม่สูงมากนัก และสามารถใช้ทักษะของคนในองค์กรเพื่อบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเทคโนโลยีที่คัดเลือก ได้แก่ เทคโนโลยีการหมักปุ๋ย เทคโนโลยีเตาเผา หรือ

เทคโนโลยีการผลิตขยะเชื้อเพลิงด้วยวิธีการทางชีวภาพ-กล ซึ่งเทคโนโลยีที่นำเสนอนี้ เป็นเทคโนโลยีที่ไม่สามารถนำมาผลิตพลังงานได้ เป็นเพียงแต่การนำขยะมูลฝอยเกิดขึ้นมาคัดแยกเป็นขยะรีไซเคิล และผลิตขยะเชื้อเพลิง หรือการนำขยะอินทรีย์มาแปรรูปเป็นปุ๋ยหมักเพื่อจำหน่ายสร้างรายได้กลับคืนให้องค์การบริหารส่วนตำบล โดยรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่นำเสนอไว้สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลไม้เค็ดสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยใกล้เคียงกันได้

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรในการคัดแยกขยะจากต้นทาง ออกเป็นมูลฝอยประเภทต่างๆ เพื่อสะดวกต่อการกำจัด มีความสำคัญมากที่สุด และควรที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดนโยบายและ/หรือมาตรการที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ และปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนประชากรไม่มาก จึงสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าประสงค์ได้โดยง่าย (เมื่อเทียบกับเมืองขนาดใหญ่หรือมหานคร) ตราบเมื่อการดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบความสำเร็จแล้ว ก็สามารถขยายโมเดลดังกล่าวออกไปสู่องค์กรอื่นๆ ก็จะสามารถทำได้โดยง่าย ในภาพรวม ก็จะทำให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศประสบความสำเร็จในทั้งในระดับมหานคร เมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในที่สุด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ